

CHƯƠNG 4

CHI TIÊU CÔNG VÀ ĐÁNH GIÁ CHI TIÊU CÔNG

1

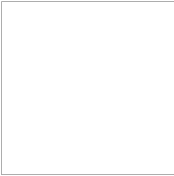
NỘI DUNG

1. Những vấn đề chung về chi tiêu công

- 1.1. Khái niệm chi tiêu công
- 1.2. Phân loại chi tiêu công
- 1.3. Nhân tố tăng trưởng chi tiêu công
- 1.4. Vai trò chi tiêu công đối với tăng trưởng kinh tế
- 1.5. Xu hướng gia tăng chi tiêu công

2. Đánh giá chi tiêu công

- 2.1. Lý do đánh giá chi tiêu công
- 2.2. Nội dung đánh giá chi tiêu công

1. Những vấn đề chung về chi tiêu công

■ Quan niệm

- *Theo quan điểm nghĩa hẹp:* Chi tiêu công là toàn bộ số tiền mà CP bỏ ra để cung cấp hàng hóa, dịch vụ công và duy trì hoạt động của bộ máy
- *Theo quan niệm nghĩa rộng:* Chi tiêu công phản ánh cách thức mà Chính phủ thực hiện phân bổ nguồn lực công
 - Cung cấp hàng hóa, dịch vụ công
 - Tái phân phối thu nhập giữa các khu vực kinh tế

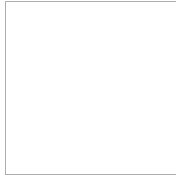

Đặc trưng của chi tiêu công

Gắn liền với quyền lực chính trị của Nhà nước

Mang tính chất công cộng, phục vụ cho lợi ích chung của cộng đồng, lợi ích quốc gia

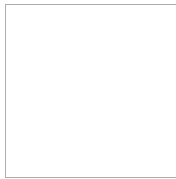
Mang tính chất không hoàn trả trực tiếp

Phân loại chi tiêu công

•**Theo tính chất của khoản chi tiêu công**

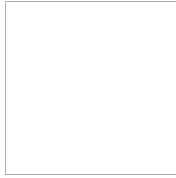
- Chi tiêu mang tính chất công cộng: Khoản chi tiêu đòi hỏi việc bỏ ra các nguồn lực kinh tế (Chi đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, chi duy trì hoạt động bộ máy...)
- Chi tiêu mang tính chất chuyển giao: Khoản chi có tính chất phân phối lại (Chi trợ cấp, phúc lợi xã hội...)

Phân loại chi tiêu công

•**Căn cứ vào chức năng**

- Xây dựng cơ sở hạ tầng
- Tòa án và viện kiểm soát
- Hệ thống quân đội và an sinh xã hội
- Hệ thống giáo dục
- Hệ thống an sinh xã hội
- Hỗ trợ cho các doanh nghiệp
- Hệ thống quản lý hành chính nhà nước
- Chi tiêu cho các chính sách đặc biệt
- Chi khác

Phân loại chi tiêu công

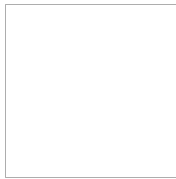
Căn cứ vào mục đích

Chi tiêu thường xuyên

- Quá trình sử dụng nguồn lực công để thực hiện các nhiệm vụ thường xuyên của Nhà nước

Chi đầu tư phát triển

- Quá trình sử dụng nguồn lực công để thực hiện hoạt động đầu tư phát triển kinh tế - xã hội

Phân loại chi tiêu công

■ **Căn cứ vào quy trình lập ngân sách**

Chi tiêu công theo các yếu tố đầu vào

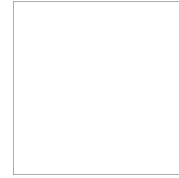
- Dựa vào sự liệt kê các khoản mục mua sắm cho các hoạt động của các đơn vị, xác định mức kinh phí tài trợ.

Chi tiêu công theo kết quả đầu ra

- Phân bổ ngân sách gắn với kết quả đầu ra, so sánh đánh giá mối quan hệ giữa chi ngân sách với mức độ đạt được kết quả đầu ra.

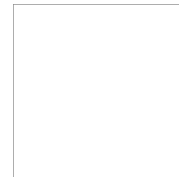
Nhân tố tăng trưởng chi tiêu công

- Lý thuyết cổ điển
- Lý thuyết cung - cầu

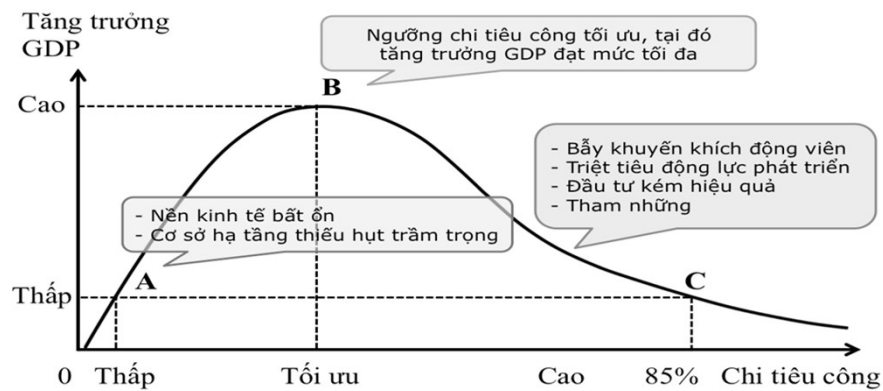
Nhân tố tăng trưởng chi tiêu công

- Lý thuyết cổ điển về tăng trưởng chi tiêu
 - Sự mở rộng về vai trò của Nhà nước
 - Nghiên cứu của Adolph Wagner (TK 19)
 - Nghiên cứu của Peacock và Wiseman
 - Sự thay đổi quan niệm về vai trò của chi tiêu
 - Gia tăng qui mô chi tiêu công
 - Qui mô chi tiêu công gắn với tăng trưởng kinh tế

Tăng trưởng chi tiêu công

Quy mô chi tiêu công và tăng trưởng kinh tế theo lý thuyết của Armeý

Nhân tố tăng trưởng chi tiêu công

■ Lý thuyết cung - cầu về tăng trưởng chi tiêu

Tăng trưởng thu
nhập bình quân
đầu người

Sự thay đổi về
công nghệ

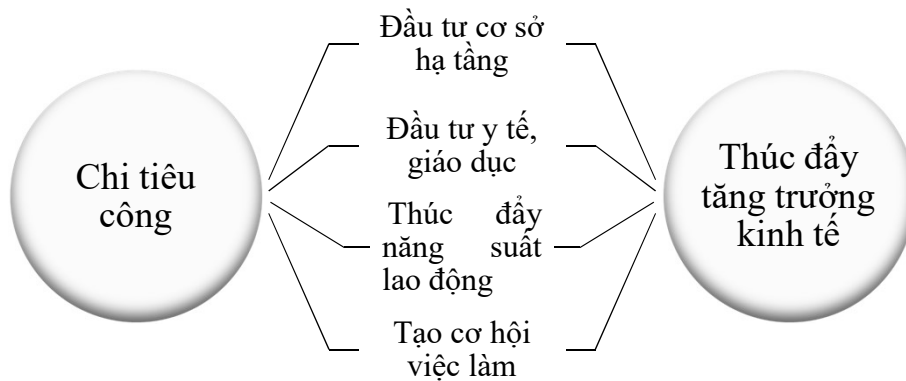
Sự thay đổi dân số

Quá trình đô thị hóa

Chi phí cung cấp
hàng hóa, dịch
vụ công tăng

Vai trò chi tiêu công

- Mối quan hệ giữa chi tiêu công và tăng trưởng kinh tế

Vai trò chi tiêu công

Nhà nước có thể đạt mục tiêu tạo ra tổng cầu hiệu quả thông qua các biện pháp kích thích từ chi tiêu công

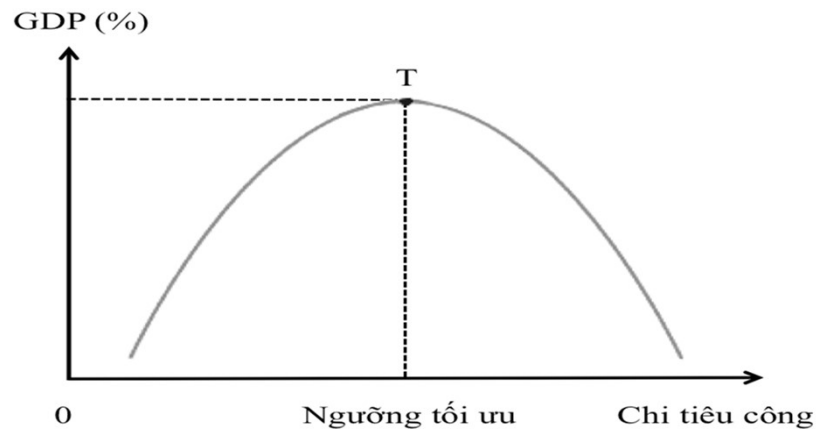
Quan điểm của Keynes (1936)

Quan điểm của Rahn (1986)

Tăng trưởng kinh tế đạt tối đa khi chi tiêu của Chính phủ là vừa phải và được phân bổ cho những hàng hóa công cộng cơ bản

Vai trò chi tiêu công

Ngưỡng chi tiêu công tối ưu

Vai trò chi tiêu công

- Góp phần thu hút vốn đầu tư và chuyển dịch cơ cấu kinh tế
- Góp phần điều chỉnh chu kỳ kinh tế
- Góp phần tái phân phối thu nhập xã hội

2. Đánh giá chi tiêu công

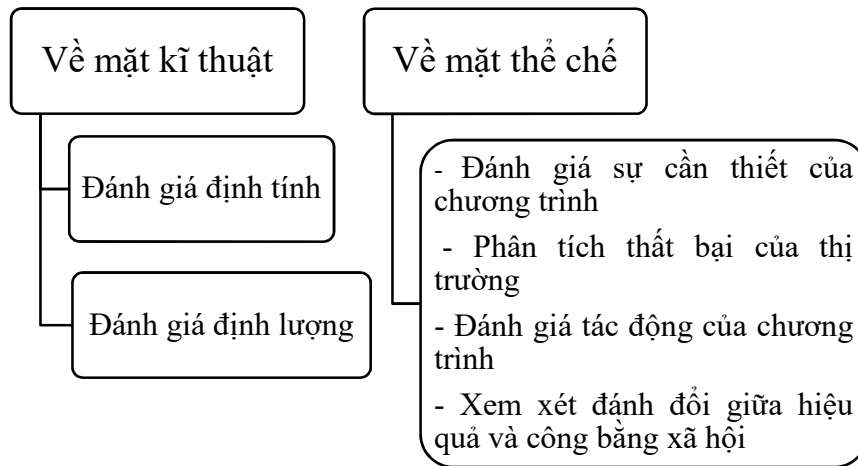
- Đánh giá chi tiêu công (PER – Public Expenditure Review)
- Khái niệm: Là quá trình phân tích các khoản chi tiêu gắn mức độ ưu tiên của Chính phủ trong phân bổ nguồn lực với hiệu quả đầu ra của các khoản chi tiêu đó

Đánh giá chi tiêu công

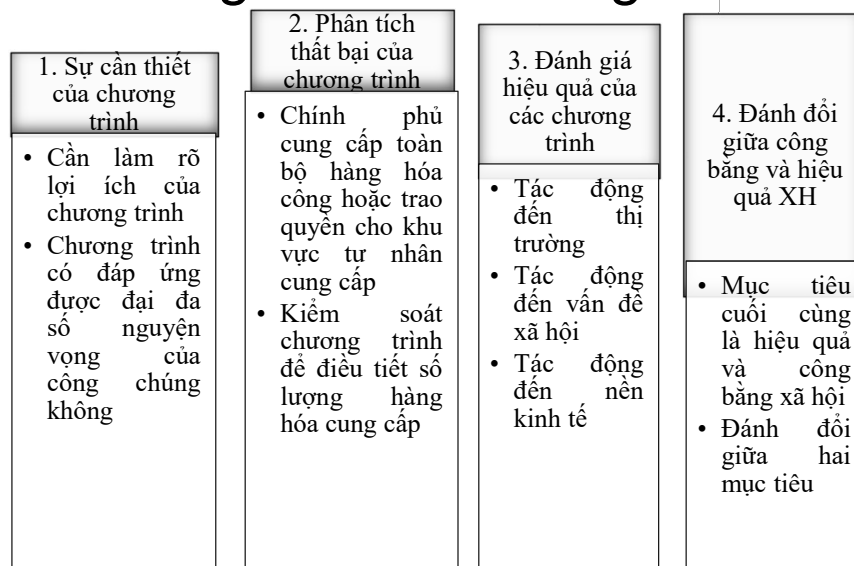
- Đánh giá chi tiêu công
 - Lý do thực hiện PER
 - Xây dựng cơ sở khoa học cho việc thực hiện các chương trình chi tiêu công như chương trình trợ cấp, chương trình giáo dục, y tế, xóa đói giảm nghèo...
 - Tăng cường hiệu quả sử dụng nguồn lực công nhằm thúc đẩy nhanh hơn các mục tiêu phát triển quốc gia.
 - Tăng cường sự phối hợp, đối thoại giữa các bộ ngành với các đối tượng chịu tác động, thu hút nhiều bên tham gia vào chương trình.

Đánh giá chi tiêu công

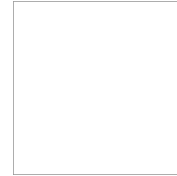
■ Nội dung đánh giá chi tiêu công

Đánh giá chi tiêu công

Đánh giá chi tiêu công

Đánh giá định tính

☐

☐ Cung cấp loại hàng hóa công nào

☐ Cung cấp hàng hóa công tối ưu

Đánh giá định lượng

☐

☐ Xem xét chi phí và lợi ích khi cung cấp hàng hóa công

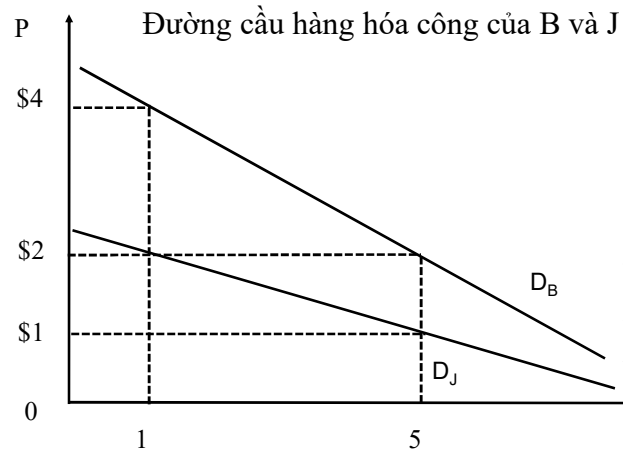
☐ Chi phí - lợi ích dự án công

Đánh giá định tính

◆ Cung cấp hàng hóa công tối ưu

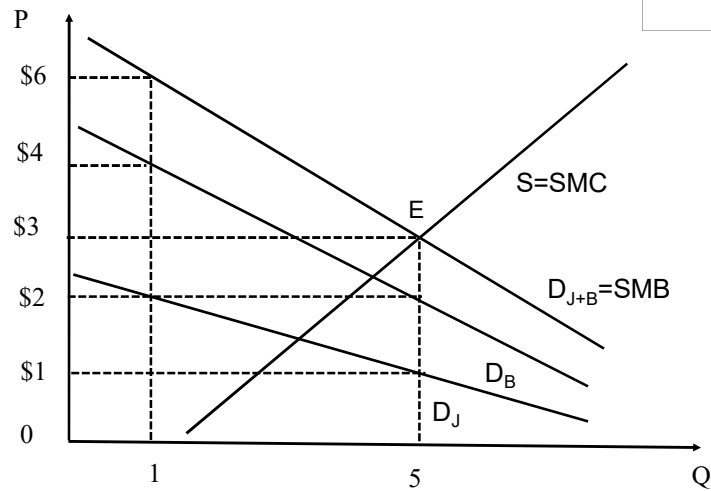
Đường cầu hàng hóa công của B và J

- Ông B có đường cầu về hàng hóa công X: 2\$ cho 1 đơn vị sản phẩm đầu và 1\$ cho 5 đơn vị sản phẩm tiếp theo
 - Ông J đường cầu về hàng hóa công X: 4\$ cho 1 đơn vị sản phẩm đầu và 2\$ cho 5 đơn vị sản phẩm tiếp theo.

Đánh giá định tính

◆ Cung cấp hàng hóa công tối ưu

Đánh giá chi tiêu công

- Đánh giá chương trình trợ cấp
 - Sự cần thiết của chương trình
 - Các chương trình
 - Khó khăn của chương trình

Đánh giá chi tiêu công

■ Đánh giá chương trình chi tiêu công

